

FÖLDMŰVELÉSÜGYI ÉS VIDÉKFEJLESZTÉSI MINISZTER

K/7832/1.

9.011/ /2003.

Czerván György úr,
országgyűlési képviselő

Fidesz- Magyar Polgári Szövetség
Országgyűlési Képviselőcsoportja
Országgyűlés Irodaháza

BUDAPEST

Széchenyi rkp. 19.
1358.

Tisztelt Képviselő Úr !

A Hárszabály 91. §-a alapján K/7827., valamint K/7832. Számon hozzám benyújtott, „Mire számíthatnak a hazai fehérje növény termesztoók a KAP reform után? ” című írásbeli kérdéseire a következő választ adom.

Magyarország 2004. május 1-jén csatlakozik az Európai Unióhoz. Ez az agrárgazdaság területén kettős kihívást jelent. Egyrészt részévé válunk az egységes belső agrárpiacnak, másrészt pedig át kell vennünk és alkalmaznunk kell a Közös Agrárpolitikát (KAP).

Mindkét kihíváshoz lehet sikeresen alkalmazkodni. Ennek érdekében az elmúlt években és különösen 2003. során intenzív tájékoztató, felkészítő tevékenységet folytattunk a magyar gazdák felé összességében és az egyes szektorok vonatkozásában külön-külön is.

Az egységes belső piac gyakorlatilag egy EU méretű, határok nélküli piacot jelent, melyben azonosak a versenyt szabályozó előírások és minden termelő versenyez az EU valamennyi fogyasztójáért. Ahogyan jelenleg Magyarország egy egységes piac egységes előírásokkal megyehatárookra való tekintet nélkül, úgy lesz az Európai Unió is azzá az országhatárookra való tekintet nélkül. 1993.

óta az EU-ban egységesek a piaci szereplők tevékenységének keretét adó állategészségügyi, növény-egészségügyi szabályok és az élelmiszerjog.

Annak érdekében, hogy ezek az előírások ne egyik napról a másikra lépjenek életbe, hogy ne jelentkezzen sokszerű hatás, az említett horizontális jellegű előírásokat jogharmonizációs tevékenység keretében fokozatosan átvettük Magyarországon. Így történt az a fehérje növénytermesztés esetében is. Élelmiszertörvényünk, takarmánytörvényünk, állategészségügyi törvényünk – hogy csak néhány példát említsünk -, és azok valamennyi végrehajtási jogszabálya az EU előírásokkal harmonizált. Az újonnan kiadásra kerülő EU-s jogszabályokat ugyancsak átépítjük a Magyarországon érvényes joganyagba néhány hónap eltéréssel.

Az egységes EU agrárpiacon való helytállást számos úton-módon lehet segíteni.

a./ A piacok alakulásáról történő megfelelő informáltsággal.

Ennek érdekében Magyarországon már évekkel ezelőtt kialakítottunk egy, az EU-hoz hasonló ár- és piacmegfigyelési rendszert. Ennek adatait – együtt az EU-s piaci információkkal – hetente közzéteszük szaklapokban, interneten. Rendszeresen jelennek meg az ágazatok EU-s piaci helyzetét, előrejelzését tartalmazó kiadványok, pl. az Agrárgazdasági Kutató és Informatikai Intézetnél, illetve a különféle szaklapokban. Az FVM több ízben is adott ki és terjesztett az egyes ágazatok helyzetét bemutató kiadványokat. A tájékoztató tevékenységben a jövőben az eddigieknél is jobban számítunk a nem kormányzati szervezetek közreműködésére.

b./ A termelők összefogásával.

A piacon a keresleti oldal egyre koncentrálódik mind az élelmiszerfeldolgozók, mind a kereskedelem részéről. A kínálat koncentrálását leghatékonyabban a különböző termelői szervezetek, termelői csoportok (TÉSZ-ek, BÉSZ-ek) végzik szerte Európában. A különböző csoportosulások, köztük a szövetkezetek több évtizedes folyamatos tevékenységre tekinthetnek vissza. Magyarországon csak a legutóbbi években történt előrelépés a termelői szervezeteknél, elsősorban a zöldség-gyümölcs szektorban. E téren még nagyon sok tennivalónk lesz a belépés előtt és az azt követő időszakban is.

c./ A minőségi termékek előállítása és értékesítése.

Itt Magyarországnak igen jó adottságai és megfelelő hagyományai vannak. A minőség jelenti termékeink kitűnő ízét, színét, állagát, csomagolását, Hungarikum jellegét. Igen fontos a különböző minőségtanúsító jelek kialakítása és alkalmazása.

Az 1992-ben kialakított európai minőségtanúsító jeleket Magyarország 1995-ben átvette, jó néhány termékünk már ezeknek megfelelően került bejegyzésre.

A Kiváló Magyar Élelmiszer védjegy idehaza már ismertségnek örvend, most Kiváló Minőségű Élelmiszerként Európával is megismertetjük. A Hagyományok-Ízek-Régiók (HÍR) Program ugyancsak EU-s normák szerint került kialakításra hazánkban. Bio (organikus) termékeket egyre nagyobb területen termelünk és értékesítünk.

A Közös Agrárpolitika Magyarországra történő kiterjesztése jelenti a már említett horizontális szabályozáson túl az egyes piaci rendtartások (közös piacszervezetek, CMO-k) átvételét az ezek részét képező piaci és közvetlen támogatásokkal együtt, valamint a vidékfejlesztési intézkedések átvételét. A KAP-nak ezek az elemei lényegesen befolyásolják az egyes ágazatok, köztük a fehérje növény ágazat EU-s piacon történő részvételét.

A vidékfejlesztési intézkedésekben a fehérje növény ágazat hazai szereplői is részt vehetnek, sokrétű lehetőséghez jutva termelésük, feldolgozásuk, értékesítésük fejlesztésében. Ennek feltételrendszerét az Agrár-és Vidékfejlesztési Operatív Program (AVOP), valamint a Nemzeti Vidékfejlesztési Terv adják. Ezek kidolgozása során tekintettel voltunk a fehérje növény ágazat fejlesztési szükségletére. Az ágazat szereplői, a mezőgazdasági szakmai és érdekvédelmi szervezetek a tervek kidolgozásában, elfogadásában részt vesznek.

Mindkét tervnek a Brüsszeli bizottsággal történő egyeztetése a végéhez közeledik, az AVOP-é még 2003-ban lezárul. A tervek egyeztetését követően azokat az FVM honlapján teljes terjedelemben megjelentetjük. A pályázati felhívásokat 2004. I. negyedévében jelentetjük meg

A piaci rendtartások területén a legnehezebb a harmonizáció, a felkészülés. Ennek egyik oka a felkészülésnek a jelentős, több tízmilliárd forintos költségigénye, amely döntően a magyar költségvetést terheli. A másik fő ok, hogy az EU közös agrárpolitikája maga is a közelmúltban változott, a belépő országokat érintő valamennyi szabályozás még nem jelent meg, sőt egyesek csak 2004. tavaszára várhatóak. Annyit azonban már most is tudunk, hogy az

intervenciós és az exporttámogatási rendszerekben a magyar gazdák 2004. május 1-jétől ugyanolyan feltétellel vesznek részt, mint a jelenlegi tagországok gazdái. Az EU-tól jövő 25%-os direkt támogatást területalapon mintegy 4,5 millió hektár mezőgazdasági területre osztjuk szét, amelyben a szerepel a fehérje növény termőterület is. A 30%-os nemzeti kiegészítésben azok az ágazatok vehetnek részt, amelyek az EU-ban is közvetlen támogatásban részesülnek, így a fehérje növények is. Bár Brüsszellel az egyeztetések még nem zárultak le, a fehérje növények esetében ez hektáronként közel 40 ezer forintos támogatást fog jelenteni már a belépést követő első évben. Az Európai Unió fehérjetakarmányban deficitese, jelentős kereslettel rendelkezik. Miután fehérjenövényre sem termelési, sem értékesítési kvótánk nincsen, a belépést követően a hazai termelők az EU-n belüli keresletre és a jelentős támogatás alapján tisztes haszonra számíthatnak.

Összességében az mondható el, hogy 2004-ben a KAP reformot és az EU belépést követően a fehérje növény ágazatra is új körülmények várnak, melyek között megfelelő felkészüléssel, összefogással helyt fog tudni állni a magyar mezőgazdaság.

Budapest, 2003. december „21.”,
01. 04.

Tisztelettel:

Dr. Németh Imre